

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΡΑ ΤΩ, ΑΡΕΙΩ, ΠΑΓΩ,
ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΥΣ

Βαθμός Ασφαλείας :

Βαθμός Προτεραιότητας :

Αριθ Πρωτ. 592/Γνωμ. 2.

Εν Αθήναις τῆ 5^η Μαρτίου 1980

Πρὸς

Τὸν κ. Προϊστάμενον τῶν Ὑπηρεσιῶν
τοῦ Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης

Θ Ε Σ Σ Α Λ Ο Ν Ι Κ Η Ν

Εἰς ἀπάντησιν τῆς ὑπ' ἀριθ. ΒΠ Ι7/ΙΙ-2-1980 ἀναφορᾶς σας καὶ τῆς δι' αὐτῆς ὑποβληθείσης ἀπὸ 9-2-1980 ὁμοίας τῶν παρὰ τῶ παρ' ᾧ προΐστασθε Πρωτοδικεῖω κ.κ. Προέδρων Πρωτοδικῶν, γνωρίζομεν τὰ κάτωθι:

Ὁ ἐν ἰσχύι Ὄργανισμός τῶν Δικαστηρίων, δημοσιευθεὶς εἰς τὴν ἐφημερίδα τῆς κυβερνήσεως τὸ ἔτος 1834 καὶ ἰσχύων ἀπὸ τῆς 25ης Ἰανουαρίου 1835, εἶχε καθιερώσει ὡς προϊσταμένους τῶν ὑπηρεσιῶν τῶν πρωτοδικείων τοὺς προέδρους Πρωτοδικῶν (ἄρθρ. 81, 82, 89 Ὄργ. Δικ.). Ἦτο ἡ ἐποχὴ καθ' ἣν δὲν εἶχε προκύψει περίπτωσις νά ὑπηρετοῦν εἰς τὸ αὐτὸ Πρωτοδικεῖον πλείονες πρόεδροι. Τὸ θέμα τοῦτο προέκυψεν βραδύτερον, λόγῳ τῆς ηὔξημένης κινήσεως ἰδίᾳ τῶν Πρωτοδικείων Ἀθηνῶν, ———— καὶ Θεσσαλονίκης. Ἴδτε ὁ νομοθέτης διὰ τοῦ ἄρθρ. 6 τοῦ Ν. 6415/24-ΙΙ-1934, ἥτοι ἐκατὸν ἔτη μετὰ τὴν ἔναρξιν ἰσχύος τοῦ Ὄργανισμοῦ Δικαστηρίων, ἀντιλαμβανόμενος τὴν χρησιμότητα τοποθετήσεως πλείονων τοῦ ἐνὸς Προέδρων Πρωτοδικῶν εἰς τὰ Πρωτοδικεῖα Ἀθηνῶν καὶ Θεσσαλονίκης, λόγῳ τῆς μεγάλης κινήσεως των καὶ τῆς σοβαρότητος τῶν πρὸ αὐτῶν ἐγομένων ὑποθέσεων, ὤρισεν ὅτι δύνανται νά τοποθετηθῶσι εἰς μὲν τὸ Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν μέχρις ἑξ Προέδρων Πρωτοδικῶν εἰς δέ τὸ Πρωτοδικεῖον Θεσσαλονίκης μέχρι δύο, ὀρίσας μάλιστα ὅτι τῶν ὑπηρεσιῶν τῶν ἄνω

πρωτοδικείων προΐσταται οὐχί ὁ ἀρχαιότερος τῶν προέδρων ἀλλ' εἰς ἕξ αὐτῶν, ὀριζόμενος ὑπὸ τοῦ Ἀνωτάτου Δικαστικοῦ Συμβουλίου, ἀνεξαρτήτως τῆς ἀρχαιότητός του ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ, καί' ὅτι οἱ τοποθετούμενοι εἰς τὸ πρωτοδικεῖα ταῦτα πρόεδροι, καθορίζουν διὰ κανονισμοῦ, καταρτιζομένου κατόπιν ἀποφάσεως αὐτῶν, λαμβανομένης κατὰ πλειοψηφίαν καὶ ἐγκρινομένης παρὰ τοῦ Συμβουλίου Ἐφετῶν κατὰ Σεπτέμβριον ἐκάστου ἔτους, τὰ καθήκοντα ἐκάστου ἐξ αὐτῶν, προΐστανται τῶν τμημάτων τοῦ Δικαστηρίου, ἀναπληροῦν ἀλλήλους ἀλλὰ δέν συμπράττουν, διανέμουν τὰς ἐργασίας μεταξὺ τῶν διαφόρων τμημάτων καὶ ὀρίζουν τοὺς παρ' ἐκάστῳ τμήματι δικαστάς, ὡς καὶ τοὺς ἀναπληρωτάς αὐτῶν. - Ἐγένετο ὅμως ἀντιληπτόν, ὅτι κατὰ τοιοῦτον τρόπον διοικήσεις, ἰδίᾳ τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ἔνθα ὑπηρετοῦν τότε 6 πρόεδροι πρωτοδικῶν, οὐσιαστικῶς δέν θά ὑπῆρχε, μέ ἐπιζήμια, ὡς εἰκόσ, διὰ τὴν μεγάλην ταύτην δικαστικὴν ὑπηρεσίαν ἀποτελέσματα. Δι' ὅ μετ' ὀλίγον διὰ τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ ἀπὸ 8 Ἰουνίου 1935 Ν. Διατάγματος, ἔπίσθη ὅτι, παρὰ τῇ πρωτοδικεῖᾳ Ἀθηνῶν δύν ται νᾶ τοποθετηθῆ δι' ἀποσπάσεως, ὡς προΐστάμενος τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ Πρωτοδικείου εἰς ἐφέτης, ὁ οὕτω δ' ἀποσπώμενος ἐφέτης δικτηρεῖ μέν ἅπαντα τὰ πλεονεκτήματα τοῦ βαθμοῦ του, ἀσκειῖ ὅμως τὰ καθήκοντα τοῦ Προέδρου πρωτοδικῶν καὶ προΐσταται τοῦ δικαστηρίου. Διετήρησεν ὅμως κατὰ τὰ λοιπά καὶ ἡ νέα διάταξις, τὴν τοιαύτην τοῦ ἄρθρ. 6 παρ. β τοῦ Ν. 6415/1934, δηλ. τὸ δικαίωμα τῶν προέδρων Πρωτοδικῶν ὅπως ^{καταρτίζουσιν} κανονισμὸν, μέ τὸ ἐν τῇ διατάξει ταύτῃ ἀντικείμενον. Τὸ καθεστῶς τοῦτο ὅπερ προδήλως ἐμφανίζει διεσπασμένην διοίκησιν, διετηρήθη μέχρι τοῦ Α.Ν. 1055/1946, ὅστις διὰ τοῦ ἄρθρ. 39 αὐτοῦ (ἄρθρ. 86 Κ.Ν. 3641/1957), ἀφοῦ ἐπανέλαβεν καὶ αὖθις ὅτι δύνανται νᾶ ὑπηρετοῦν πλείονες τοῦ ἐνός πρόεδροι εἰς τὰ Πρωτοδικεῖα Ἀθηνῶν καὶ Θεσσαλονίκης,

Γοῦτοι καὶ εἰς
περίπτωσιν αὐ

1937

προσέθεσεν εις ταῦτα καί τὸ πρωτοδικεῖον πειραιῶς, διαλαβὼν περαιτέρω ὅτι ἐν ταῖς περιπτώσεσι ταύταις προΐσταται τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ πρωτοδικείου ὁ ἀρχαιότερος τῶν προέδρων, ἐγκαταλειφθείσης πλέον τῆς ἀρχικῆς διατάξεως τοῦ Ν. 6415/1934, καθ' ἣν ἠδύνατο νᾶ προΐσταται τοῦ πρωτοδικείου ὁ παρὰ τοῦ Α.Δ.Σ. ὀριζόμενος, ἀνεξαρτήτως ἀρχαιότητός του, Πρόεδρος Πρωτοδικῶν.- Ἐπανέλαβεν ὅμως ὁ νέος νόμος τὴν διάταξιν καθ' ἣν, ὑπηρετούντων πλειδῶν τοῦ ἐνός προέδρων πρωτοδικῶν εἰς τὰ ἄνω πρωτοδικεῖα, οὔτοι, δι' ἀποφάσεώς των κατὰ πλειοψηφίαν λαμβανομένης, καθορίζουν διὰ κανονισμοῦ τὰ καθήκοντα ἐκάστου τούτων κλπ.- Ἐν συνεχείᾳ ὅμως τὸ ἄρθρον τοῦτο (39 τοῦ Α.Ν. 1055/1946 - 86 Κ.Ν. 3641/1957) ἀνεμόρφωσε τὴν διάταξιν τοῦ ἁρθρου μόνου τοῦ Ν.Δ.6.6.1935, δι' οὗ ὠρίζετο ὅτι ἐν περιπτώσει διορισμοῦ, ὡς προϊσταμένου τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ πρωτοδικείου, ἐφέτου, οἱ πρόεδροι πρωτοδικῶν καταρτίζουσι δι' ἀποφάσεώς των, κατὰ πλειοψηφίαν λαμβανομένης, τὰ καθήκοντά των, τοὺς εἰς τὰ τμήματα τοῦ πρωτοδικείου ὑπηρετοῦντας δικαστάς κλπ., ὅρισαν ~~ὅτι παρὰ τῷ πρωτοδικεῖῳ~~ ἠθηνῶν δύναι νᾶ τοποθετηθῆ ὡς προϊστά, ενος τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ πρωτοδικείου εἰς ἐφέτης, ἀλλὰ τούτου γενομένου, ὁ ἀποσπώμενος ἐφέτης δὲν εἶναι πλέον διοικητικῶς δέσμιος τῶν παρὰ τῷ πρωτοδικεῖῳ, παρ' ὃ ἀπεσπίασθη, ὑπηρετούντων προέδρων πρωτοδικῶν, οὔτινες διὰ κανονισμοῦ - ἐγκρινομένου παρὰ τοῦ ἐφετείου- ἐρύθμιζον πρὶν, κατὰ τ' ἄνω, τὰ καθήκοντά των, τὰ τμήματα τοῦ πρωτοδικείου, τοὺς παρ' ἐκάστῳ τμήματι ἐντασσομένους δικαστάς κλπ., ἀποκλεισθείσης ἐν προκειμένῳ φητῶς τῆς ἐφ. ρμογῆς τῆς διατάξεως ταύτης, τῆς ἀναφερομένης εἰς τὴν κατάρτισιν τοιούτου κανονισμοῦ οὕτω πλέον κατέστη ἐμφανές ὅτι, προκειμένου περὶ ὀρισμοῦ ὡς προϊσταμένου τοῦ πρωτοδικείου, ἐφέτου, ὁ νομοθέτης τελικῶς ἠθέλησεν ὅπως ὁ ἀποσπώμενος ἐφέτης, διοικῶν τὸ πρωτοδικεῖον καὶ κατανέμει τὴν ὑπηρεσίαν μεταξύ τῶν προέδρων πρωτοδικῶν, ὡσάν

Για να μην φρον δι'
ν' καθορίζουν

110
115

ἦτο οὗτος μοναδικὸς πρόεδρος πρωτοδικῶν, οἱ δ' ὑπ' αὐτὸν ὑπηρετοῦντες πρόεδροι πρωτοδικῶν μὴ ἔχουν ἰδίαν διοικητικὴν ἐξουσίαν, οὐδ' αὐτοτέλειάν τινα ἔναντι ἐκείνου καὶ τῆς ὑπηρεσίας, ὄντες ἐντεταγμένοι καὶ οὗτοι, ὡς καὶ οἱ λοιποὶ δικαιοῦστές τῆν δύναμιν τοῦ πρωτοδικείου, ὅπερ διευθύνει ὁ προϊστάμενος τοῦ πρωτοδικείου, ἔχων καὶ ἔναντι τῶν προέδρων πρωτοδικῶν τὰ εἰς ἔχει καὶ ἔναντι τῶν λοιπῶν δικαστῶν τοῦ πρωτοδικείου δικαιώματα καὶ ὑποχρεώσεις. — Ταῦτα, ἅτινα ἀπὸ τῆς κατὰ τ' ἄνω ἀπὸ τοῦ ἔτους 1946 νομοθετήσεως των ἀπαρεγγλίτως, καθ' ὅσον γνωρίζομεν, ἐφηρμόσθησαν εἰς τὸ Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν, ἰσχύουν μετὰ τὸ ἄρθρ. 5 τοῦ Ν. 172/1975, (ὡς ἡ παρ. 2 τοῦ ἄρθρου τούτου ἀντικ. διὰ τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ Ν. 500/1976) καὶ διὰ τὸ Πρωτοδικεῖον Θεσσαλονίκης καὶ δι' ἄλλας ἐν ταῖς τελευταίαις διατάξεις ἀναφερομένας δικαστικὰς ὑπηρεσίας), λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι αἱ τελευταῖαι αὗται διατάξεις ἀποτελοῦν ἐ ἀνάληψιν τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 39 τοῦ Ν. 1055/1946 (ἄρθρ. 86 Κ.Ν. 3641/1957) περὶ ἧς ἀνωτέρω λεπτομερῶς διελάβομεν. Οὕτως ὁ νομοθέτης, διελθὼν διάφορα στάδια, ἐξεδήλωσε τελικῶς τὴν θέλησίν του καὶ τὴν ἐμμονὴν του ὅπως εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν, δυνάμει τῶν ἀνω διατάξεων, ἠθελεν ἀποσπασθῆ ὡς προϊστάμενος τῶν ἐν ταῖς διατάξεσι ταύταις ἀναφερομένων δικαστικῶν ὑπηρεσιῶν δικαστικὸς λειτουργός, ἔχων βαθμὸν ἀνώτερον ἐκείνου, ὅστις γενικῶς ὀρίζεται διὰ τὴν ὑπηρεσίαν, εἰς ἣν κατ' ἀπόσπασιν τῆς ὀργανικῆς θέσεώς του ἠθελε τοποθετηθῆ ὡς προϊστάμενος, μὴ ἔχη οὗτος περιορισμὸν τινα ἐν τῇ διοικήσει του. Καὶ εὐλόγως. Διότι δικαστικαὶ ὑπηρεσίαι καὶ ἐν τῇ συγκεκριμένῃ περιπτώσει, πρωτοδικεῖα, ἔχοντα τοιαύτην κίνησιν, ὥστε νὰ παρίσταται ἀνάγκη ὅπως τοποθετηθοῦν εἰς αὐτὰ πέντε καὶ ἄνω πρόεδροι πρωτοδικῶν (ἐν Ἀθήναις ὁ ἀριθμὸς τῶν προέδρων πρωτοδικῶν ἀνέρχεται εἰς τριάκοντα πέντε καὶ ἐν Θεσσαλονίκῃ καὶ Πειραιεῖ εἰς ἕξ) ἔχουν ἀνάγκην προ-

υσταμένου, διαθέτοντος βεβαίως γνώσεις, αλλά και άσκοῦντος πραγματικήν διοίκησιν. Είναι δέ άλλο τό ζήτημα, ότι ο προϊστάμενος τῶν υπηρεσιῶν τοῦ πρωτοδικείου δέον ὅπως, ένασκήν ἐμφρόνως τά καθήκοντά του, ἀναθέτη ἐκάστοτε τοῖς κ.κ. προέδροις ἀνάλογον πρὸς τόν βαθμόν των υπηρεσίαν, σταθμίζων ὅμως ἐν ταύτῳ καί τήν ικανότητα, τάς γνώσεις καί τήν πεῖραν ἐκάστου τούτων.-

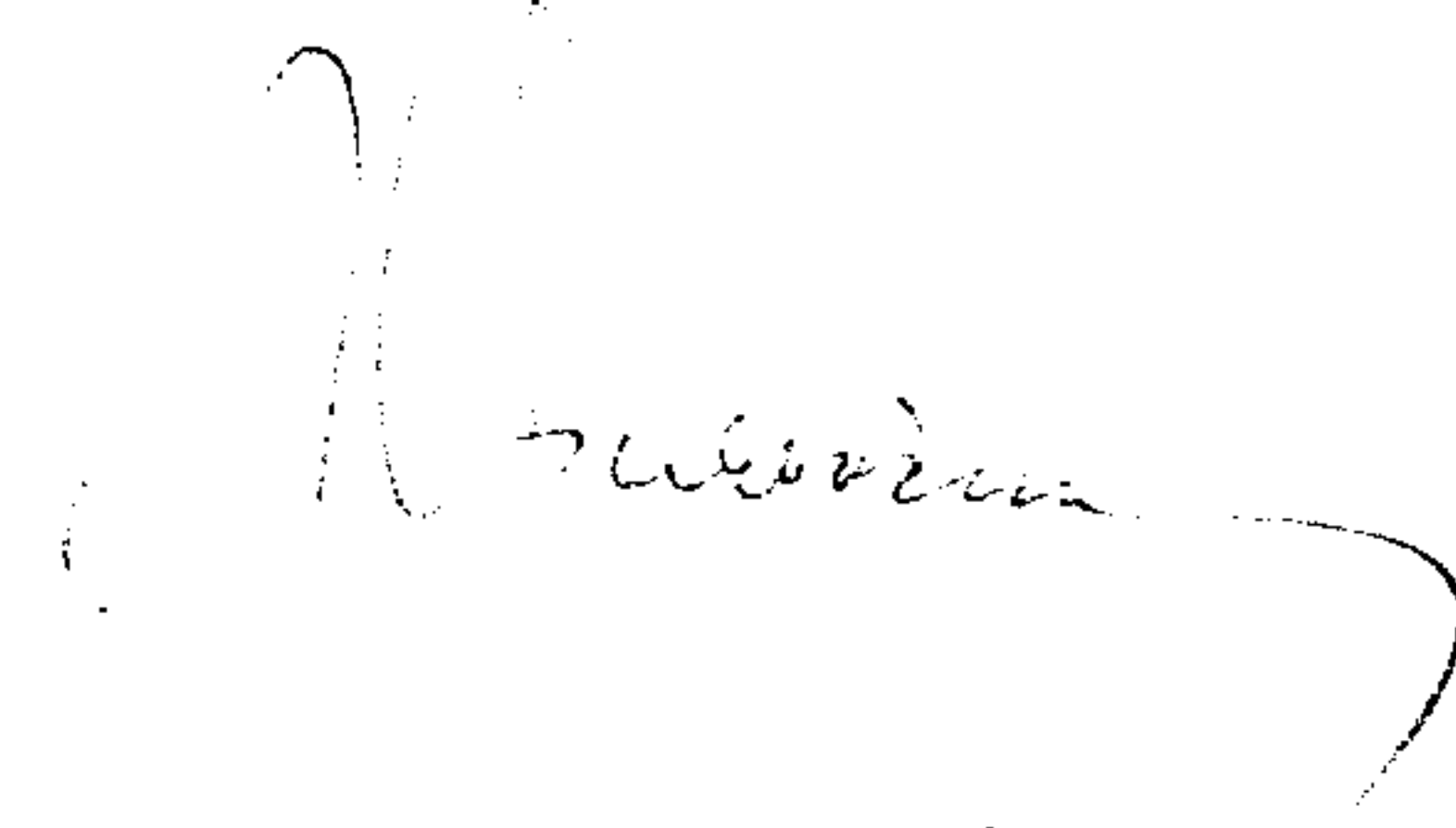
Τούτων οὕτως ἔχόντων, παρέπεται ὅτι, ὅταν τό ἄρθρ. 89 τοῦ Ὑργανισμοῦ τῶν Δικαστηρίων ὀρίζει ὅτι ὁ πρόεδρος πρωτοδικῶν δύναται νά ὑπομνήσῃ εἰς τοὺς παρ' αὐτῷ δικαστάς "περὶ τοῦ ἀπρεποῦς τῶν πράξεών των", εἶναι προφανές ὅτι προκειμένου περὶ πρωτοδικείου εἰς ὃ ἔχει τοποθετηθῆ ὡς Προϊστάμενος τῶν υπηρεσιῶν του ἐφέτης, τήν δυνατότητα ταύτην ἔχει οὗτος, συντρεχούσης περιπτώσεως, ἐναντι πάντων τῶν παρὰ τῷ πρωτοδικεῖῳ δικαστῶν, ἐν οἷς καί οἱ ὑπηρετοῦντες Πρόεδροι Πρωτοδικῶν.-

Τοῦτο ὡς εἰκόσ, εἶναι ἄσχετον πρὸς τήν ἐνάσκησιν τῶν κυρίως δικαστικῶν τοῦ προϊσταμένου τοῦ πρωτοδικείου καθηκόντων, καθ' ὅσον ἐν τῇ ἐνάσκησει τῆς δικαστικῆς του ἐξουσίας ὁ προϊστάμενος τοῦ πρωτοδικείου, ἀσκήν κατά τάς προπαρατεθεισῶν διατάξεις καθήκοντα προέδρου πρωτοδικῶν, εἶναι πρῶτος μεταξύ τῶν.-

Διὰ τήν πληρότητα τοῦ θέματος προσθέτω ὅτι, ἡ ιστορική ἐξέλιξις τῶν θεσμῶν, ὡς ὀνωτέρω ἀνελύθησαν, ἐπιβάλλει ὅπως δεχθῶμεν ὅτι ὁσάκις κατά τήν ἰσχύουσαν νῦν διάταξιν τῆς παρ. 4 τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Ν. 172/1975 εἰς τι δικαστήριον ἢ εἰσαγγελίαν, ὑπηρετοῦν κατά νόμον πλείονες τοῦ ἐνός πρόεδροι ἢ εἰσαγγελεῖς καί δέν ὑπάρχει τοποθετημένος, κατ' ἀπόσπασιν προϊστάμενος, ἔχων ἀνώτερον βαθμόν τῆς εἰς ἣν ἀπεσπάσθη θέσεως, εἴτε διότι δέν ἐγίνετο τοιαύτη ἀπόσπασις, εἴτε διότι δέν προβλέπεται αὕτη κατά νόμον, ὁ ἀρχαιότερος πρόεδρος ἢ εἰσαγγελεὺς, προίσταται τῶν υπηρεσιῶν τοῦ Δικαστηρίου ἢ τῆς Εἰσαγγελίας καί ἔχει ἐναντι τῶν νεωτέρων του Προέδρων ἢ Εἰσαγγελέων, τά οἷα διοικητικὰ δικαιώματα ἔχει ἐναντι

τῶν παρὰ τῇ αὐτῇ δικαστικῇ ὑπηρεσίᾳ ὑπηρετούντων λοιπῶν δι-
καστικῶν ἢ εἰσαγγελικῶν λειτουργῶν. Ἄτονόητον ὅμως εἶναι ὅτι
τὴν διοίκησιν ταύτην δέον νὰ ἐνασκήσῃ οὗτος μετὰ τῆς ἰδιοκαύσεως,
ἐναντι τῶν _____ νεωτέρων του μὲν, ὁμοιοπόρων του δέ,
λεπτύτητος, ἥτις ἕλκος τε δέον νὰ ἐπιδεικνύηται καὶ ἐναντι
τῶν λοιπῶν λειτουργῶν τῆς ὑπηρεσίας του.-

Ὁ εἰσαγγελεὺς τοῦ Ἀρείου Πάγου

Ἰωάννης Κατούρης